

Helhetssyn och kontinuitet

Distriktssköterskan är legitimerad sjuksköterska med specialistutbildning som arbetar nära människor – på vårdcentraler och barnvårdscentraler, inom skolhälsovården, kommunens hemsjukvård och med uppsökande verksamhet.

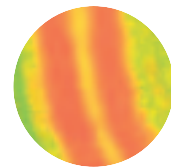
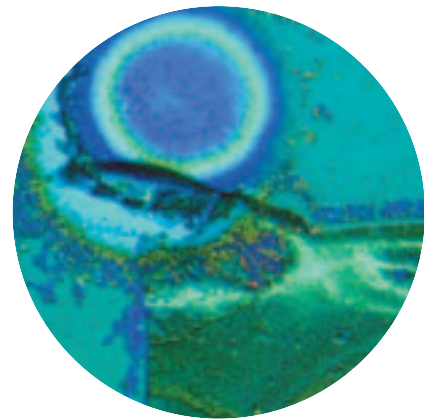
Distriktssköterskans breda kompetens gör det möjligt att se patientens behov i ett helhetsperspektiv. Det innebär att distriktssköterskan även beaktar de psykosociala problem som kan bli följderna av sjukdom, funktionshinder och åldrande. Något som är särskilt angeläget för svaga grupper som annars har svårt att göra sina röster hörda. Det psykosociala synsättet sätter fokus på möjligheter och problemlösningar där patienten själv är delaktig utifrån sina egna förutsättningar.

Studier visar att distriktssköterskan röner stort förtroende hos allmänheten. Kontinuerliga kontakter med patienterna skapar trygghet och tillit.

Distriktssköterskan ansvarar ofta för koordineringen av insatser mellan primärvård, specialistvård och kommunens olika verksamheter till den enskilde patienten. God samverkan underlättar möjligheterna att tidigt upptäcka ohälsa och ordna med förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Distriktssköterskans genuina kompetens bygger på

- Självständigt yrkesansvar i det egna geografiska området.
- Medicinska bedömningar.
- Goda kunskaper om det lokala samhället och befolkningens behov.
- Samordning och planering av vårdinsatser.
- Helhetsperspektiv och psykosocialt synsätt.

Omvårdnad

Omvårdnad är grunden i distriktssköterskans yrkesutövning oavsett var hon/han arbetar. Arbetet omfattar alla åldersgrupper och innehåller bedömning, diagnostisering, rådgivning, förebyggande insatser, sjukvårdande behandling samt uppföljning av medicinsk och omvårdande behandling.

Distriktssköterskan har rätt att förskriva vissa läkemedel samt att ordinera och prova ut förbrukningsartiklar och tekniska hjälpmedel för patienter som till exempel har diabetes, inkontinens eller stomier.

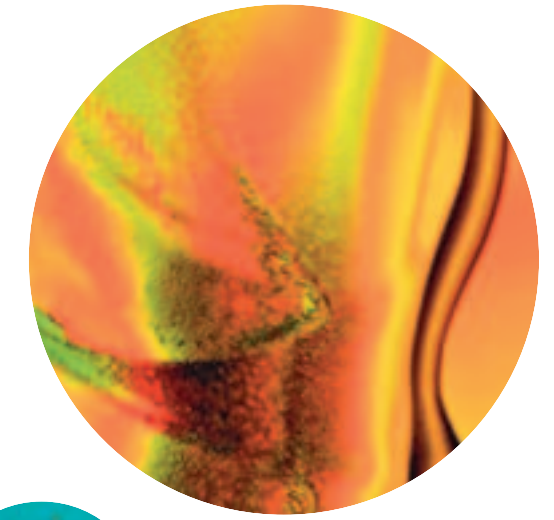
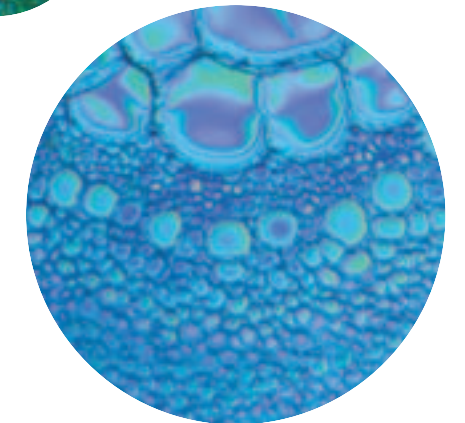
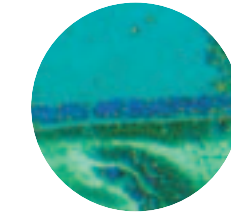
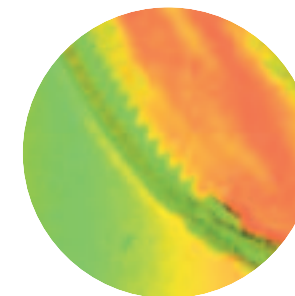
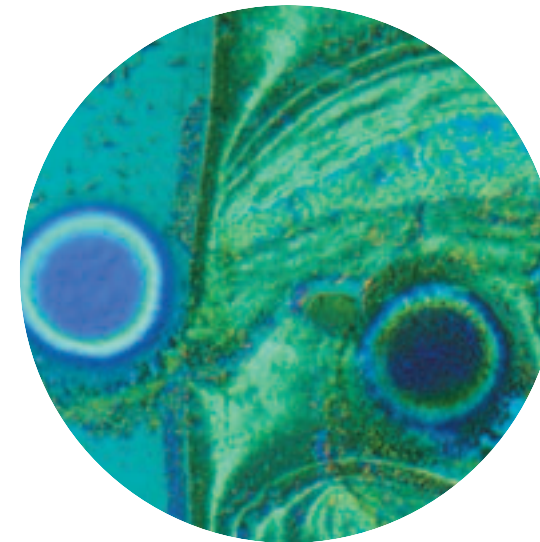
Omvårdnadsansvaret förutsätter kunskap om sjukdomar, medicinska behandlingar och metoder, men omfattar också samverkan med andra vårdprofessioner och insatser för patientens vård och behandling.

Mottagningsarbete

Till distriktssköterskans mottagning kan patienten komma med alla sorters besvär utan att ha någon remiss eller ha varit i kontakt med läkare innan. Arbetet på mottagningen omfattar ett brett spektrum av uppgifter, allt från vardagliga bekymmer till komplexa vårdbehov. Exempelvis råd och stöd till egenvård, bedömning av allehanda sjukdomstillstånd såsom infektioner, ont i magen, yrsel, trötthet, nedstämdhet samt bedömning och behandling av hudutslag och sår, förskrivning av hjälpmedel vid diabetes, inkontinens och stomier eller stödjande samtal för närstående vårdare.

Telefonrådgivning

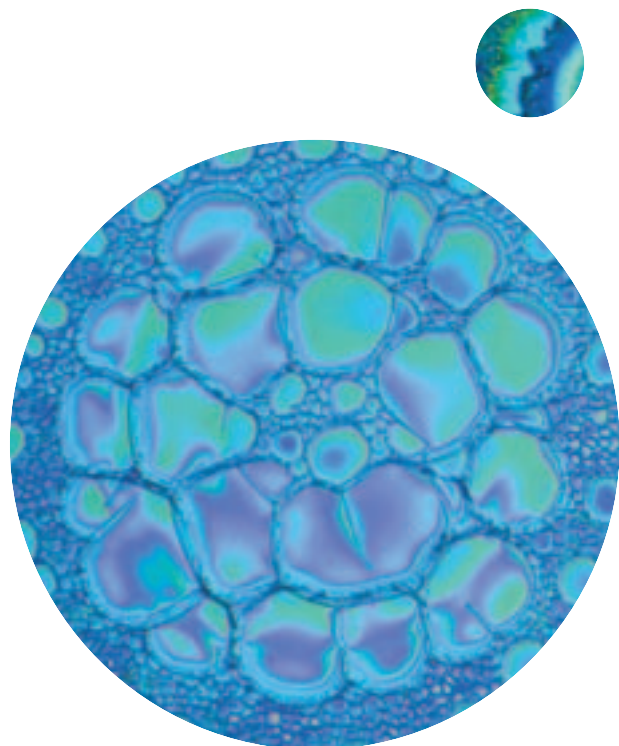
Sjukvårdens krav på tillgänglighet har ökat behovet av telefonrådgivning. Med sin breda kunskap och helhetsyn kan distriktssköterskan bedöma patientens behov av vård och behandling, hänvisa patienten till rätt vårdnivå och se till så att patienten verkligen erbjuds den vård som behövs.

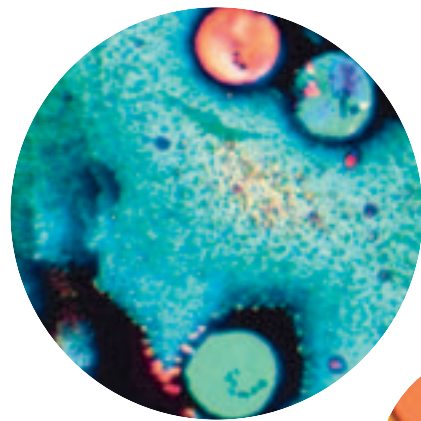

Hälsovård för barn och ungdom

Inom barnhälsovården ansvarar distriktssköterskan för hälsovården av barnet från födseln fram till skolstart. Hälsokontroller, vaccinationer, rådgivning och stöd i föräldraskapet är hörnstenar i det hälsofrämjande arbetet. I uppdraget ingår även att förebygga ohälsa och olycksfall samt att uppmärksamma barn och familjer med särskilda behov. Sådana insatser innebär bland annat samverkan med förskolan, barnomsorgen och socialtjänsten.

För barn och ungdomar i skolan finns distriktssköterskan på skolhälsovårdens mottagningar.

Hemsjukvård

Hemsjukvården har sedan länge varit en stor del av distriktssköterskans arbetsfält.

Under senare år har ett ökande antal äldre medborgare, många multihandikappade och många för tidigt födda barn ökat behovet av vård i hemmet.

Hemsjukvården utgår från den enskilde vårdtagarens behov. Det kan vara behovet av medicindelning, såromläggningar, bedömning av fortsatt behandling, utprovning av hjälpmedel, uppföljning av ordinerade läkemedel, stödjande samtal, information och undervisning, stödsamtal till närstående vårdare eller undervisning till hemtjänstpersonal.

Vid hembesök kan distriktssköterskan skapa sig en uppfattning om patientens hela vårdbehov och även se vilket stöd närstående behöver.

Uppsökande verksamhet gör det också möjligt att bistå patienter som inte själva kan ta kontakt med sjukvården. Det gäller särskilt människor med fysiska och psykiska funktionshinder, som riskerar att hamna i gråzonen mellan olika vårdformer. För dem blir distriktssköterskan den sammanhållande länken till närstående och samhället.

En speciell form av hemsjukvård är den palliativa, lindrande vården som ges till svårt sjuka, ibland döende, patienter. Här uppmärksammar distriktssköterskan särskilt alla de fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov som uppstår hos patienterna, deras närstående och hos vårdande personal.

Förebyggande arbete

Det är i de vardagliga mötena med människor som hälso- och sjukvårdens förebyggande folkhälsoarbete är särskilt framgångsrikt. Distriktssköterskan har, som hälso- och sjukvårdens företrädare i sitt geografiska område, en strategisk och central roll i det arbetet. En stor del av insatserna riktas mot de stora folksjukdomarna diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar, övervikt, astma-KOL och allergier.

Distriktssköterskan informerar och undervisar om kost, hygien, motion, stress, alkohol och droger samt sex och samlevnad. Det vägledande och pedagogiska arbetet är inriktat på att stödja det friska och ta tillvara människas egna resurser för att stödja egenvården.

Kunskapsförmedling och rådgivning

Med sin specialistkompetens inom omvårdnad, medicin, förebyggande insatser och psykosociala synsätt har distriktssköterskan en betydelsefull funktion som kunskapsförmedlare. Främst genom att undervisa och ge råd till patienter och närstående, enskilt eller i grupp. Men också genom att handleda sjuksköterskestudenter och vårdpersonal inom hemtjänsten och i olika boendeformer.

Riksföreningen för distriktssköterskor

Vi är en professionell förening och frivillig sammanlutning av sjuksköterskor inom samma verksamhetsområde/specialitet eller med gemensam utbildningstillhörighet.

Riksföreningen för distriktssköterskor är en sektion inom Svensk sjuksköterskeförening, SSF. Medlems-tidningen *Hälsan i centrum* utkommer med fyra nummer per år. Mer information om föreningen finns på www.distriktsskoterska.com

Distrikts-sköterskan

– en nyckelperson i hälso- och sjukvården